

meestal voorbijgaand, maar is het zeker, dat een restitutio ad integrum is gevolgd?

Ook bij het melkgebit komen verkalkingsstoornissen een enkele maal voor; de verkalking van het gebit neemt een aanvang in de 17e week der graviditeit. In de meeste gevallen schijnt de ernstige voedingsstoornis, die zich op deze wijze openbaart, tot de dood der vrucht te leiden. Het kan echter belangwekkend zijn bij rubeola gedurende de zwangerschap ook op het melkgebit te letten.

Zou er enige grond schuilen in het aannemen van blijvende defecten na de virusziekten, dan dient natuurlijk het streven gericht te zijn op het voorkomen van deze aandoeningen. Er zal dan een vaccinatiemethode moeten worden gevonden.

Aan de andere zijde kunnen we misschien nog eens gebruik maken van de voorkeur voor embryonale en jonge cellen om met een virus tot een bestrijding der maligne tumoren te komen.

Hilversum, 27 Juni 1947

J. R. JANSMA

ACUUT RHEUMA

Met belangstelling las ik het stuk van collega VAN LOOKEREN CAMPAGNE over rheuma en zie, dat hij zowel het acute rheuma als roodvonk beschouwt als een infectie met streptococcus haemolyticus. Ongeveer 25 jaar geleden stuurde ik een ingezonden stuk over roodvonk aan het *Tijdschrift*, waarin ik door ervaring en uit literatuurstudie tot de overtuiging kwam, dat zowel roodvonk als acuut rheuma veroorzaakt worden door streptococcus haemolyticus, maar dat bepaalde omstandigheden de oorzaak zijn van het ontstaan van nu eens roodvonk, dan weer acuut rheuma. De redactie nam het stuk niet op. Ik beschreef daarin een opmerkelijke bijzonderheid. Een jongen van ongeveer 15 jaar kreeg een acute polyarthritis met zwelling en pijn, zonder enige uitslag. Ik herinner mij niet meer of hij over zijn keel klaagde. Na enige dagen begon hij *flink* te *vervellen*, precies als bij roodvonk. In de loop der ziekte kwam een zuster van hem in contact met mijn zootje (ongeveer 1 jaar oud), dat toen een lichte roodvonkuitslag kreeg en daarna lichte vervelling. Nergens was er roodvonk of angina in de praktijk. Ik moest dus hiertussen verband zoeken. Hier moest dezelfde infectiebron en wel de streptococcus haemolyticus zich op twee manieren openbaren, namelijk in acuut rheuma en in roodvonk. Het is altijd mijn gewoonte bij roodvonk of angina alle huisgenoten en de zieke zich de keel te laten ontsmetten met tinct. myrrhae 3/250, gecombineerd met salic. natricus. Hiervan 3 à 5 maal daags 1/2 tot 1 eetlepel, langzaam *doorslikken*. Gorgeldranken helpen niet, ook niet van andere samenstellingen. Soms is na 24 uur een beslag geheel verdwenen. Bij diphtherie of beginnend peritonsillitisabsces is de invloed niet zo duidelijk of negatief.

den Dolder, 30 Juni 1947

G. F. WESENHAGEN

OPEN DUCTUS BOTALLI

Door mijn afwezigheid is het artikel van collega D. P. R. KEIZER (dit *Tijdschrift* 24 Mei 1947) mij aanvankelijk ontgaan. Nu inmiddels tevens gebleken is, dat hierop nog niet door anderen gereageerd is, meen ik een woord van protest te moeten laten horen.

Ongetwijfeld zijn wij collega KEIZER dank verschuldigd voor het publiceren van deze belangwekkende waarneming, die ook een uitvoeriger beschrijving zeker waard is. De indicatie voor deze operatie en de vanzelfsprekendheid waarmee ook in het genoemde artikel hierover geschreven wordt, zijn voor mij echter ten enenmale onbegrijpelijk.

Uit de beschrijving lees ik, dat alleen de te hoge diastolische druk de diagnose van ongecompliceerden ductus BOTALLI ante operationem niet waarschijnlijk maakte. Dit laatste is zonder twijfel juist, wanneer men ziet dat niet alleen een pulsus celer ontbrak — hetgeen vaak het geval is — maar ook de diastolische druk in absolute zin te hoog bevonden werd, althans in de latere observatie. Er zijn trouwens nog andere atypische bevindingen, zoals het electrocardiogram.

Belangrijker is echter dit; ieder, die zich uit de literatuur en uit zijn eigen^oer-
varing of door een bezoek aan het buitenland van de diagnostiek der congenitale
hartgebreken op de hoogte heeft gesteld, moet erop bedacht zijn, dat cyanose 1);
ook al is deze niet constant, en vooral trommelstokvingers practisch reeds zeker-
heid geven, dat openblijven van den ductus BOTALLI niet de enige afwijking zijn kan.

Daarmee is evenwel elke operatieve ingreep, die niet als zuiver exploratief
bedoeld is (en dit stadium van hartchirurgie hebben wij in ons land mijn inziens
nog niet bereikt) veroordeeld, tenzij men op grond van zeer uitvoerige gegevens
volgens moderne methodes verkregen (angiocardigraphie, hartcatherisatie en zo
voort) zich gerechtigd acht om van deze regel, die ook in Amerika algemeen
aanvaard wordt, af te wijken. In het onderhavige geval is daarvoor geen enkele
grond aanwezig, is althans niet genoemd. De reden, waarom men aan deze stelregel
de hand behoort te houden, is eenvoudig deze, dat in gecompliceerde gevallen het
openblijven van den ductus BOTALLI meestal juist het mechanisme verschaft heeft,
waardoor de andere circulatie-anomalie(ën) zodanig gecompenseerd worden, dat
zij met het leven verenigbaar zijn. Ook bij de patiënte van collega KEIZER was dit
blijkbaar het geval.

Leiden, 1 Juli 1947

H. A. SNELLEN

BERICHTEN

★ BUITENLAND

ENGELAND. — TEHUIZEN VOOR LIJDERS AAN SUIKERZIEKTE. Het Britse Rode
Kruis onderhoudt twee tehuizen voor „herstellende” diabeteslijders. Zij leren er
voor zich zelve te zorgen (inspuiten, urineonderzoek en bereiding van voedsel).
Bijzonderheden verstrekt het Bestuur der „Convalescent Homes, Diabetic Asso-
ciation, 9 Manchester Square, Londen W.I. (*Brit. med. Jl.* I, 909, 1947).

— EEN CONVERSAZIONE. De Royal Society ontving een aantal aanzienlijke gasten
en verhoogde het peil der gesprekken door middel van belangwekkende demon-
straties. Een der tentoongestelde objecten betrof de overbrenging van een crystal-
liseerbaar plantenvirus, waarvan de moleculaire aard met behulp van de electro-
nenmicroscop was onderzocht; er waren spiegels en lenzen te zien, vervaardigd
door de Plastics Division van Imperial Chemical Industries met behulp van glazen
mallen. Het WELCOME Historical Museum toonde zijn verzameling microscopen;
gekleurde praeparaten van beenmerg deed het van desoxyribose-nucleïnezuur af-
hankelijke verschil tussen prae-erythroblasten en prae-myelocyten zien; een mecha-
nisch model illustreerde de kettingreactie van uranium met behulp van een groot
aantal ping-pongballen, en zo voort (*Lancet* I, 797, 1947).

FRANKRIJK. — LEERSTOEL VOOR EXOTISCHE PATHOLOGIE. Het Franse minis-
terie voor overzeese gebiedsdelen heeft bij de faculteit der geneeskunde een leer-
stoel voor exotische ziektekunde gesticht. De eerste hoogleraar in dit onderdeel
van wetenschap is LAVIER, leerling van BRUMPT. Aan het slot van de rede, waar-
mede hij zijn ambt aanvaardde, sprak hij uit dat de stichting van deze leerstoel,
sinds lang gevraagd, geschied is „à un moment grave de l'Union française”. Er
is een gebrek aan vertrouwen, een verwijdering tussen twee elementen, die des-
niettemin staande door een culturele band zijn gebonden. „C'est là où le médecin
a un rôle splendide à jouer. Lui plus que tout autre, parceque également connu et
respecté, il peut opérer le rapprochement. Plus que jamais, les territoires d'outre-
mer ont besoin de médecins” (*Sem. d. Hôp.* 1393, 1947).

— DOSERING VAN GENEESMIDDELEN IN DE KINDERGENEESKUNDE. Als supplement
van de *Presse médicale* van 28 Mei verscheen een *Tableau de posologie infantile*.
Het omschrijft de quantitative toepassing van ongeveer 150 geneesmiddelen
bij kinderen van 0—15 jaar.

1) Bij ontbreken van decompensatieverschijnselen en longafwijkingen.